

СТ А Н О В И Щ Е

От: проф. д-р Поля Стоянова Кацамунска, УНСС - София, катедра „Публична администрация“, Научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство“

Относно: дисертационен труд за придобиване на научна степен „доктор на науките“ по професионално направление 3.7 “Администрация и управление”, докторска програма “Организация и управление извън сферата на материалното производство” на ВСУ „Черноризец Храбър“

Автор на дисертационния труд: Дариуш Решко

Тема на дисертационния труд: Въздействие на сектора на малките и средните предприятия върху развитието на полските провинции

1. Информация за дисертанта и обща характеристика на представения дисертационен труд

Авторът на дисертационния труд се обучава в докторска програма “Организация и управление извън сферата на материалното производство” на ВСУ. Разработката на Дариуш Решко е обсъдена и насочена за защита от катедра „Администрация, управление и политически науки“ на факултета „Международна икономика и администрация“ във ВСУ.

Трудът е разработен в обем от 400 страници и се състои от въведение, четири глави и заключение. Съдържанието на главите е разпределено в отделни параграфи, които завършват с обобщения, изводи и препоръки. Към труда е приложен списък на използваната литература и списък от таблици и графики, използвани в текста. Основният текст съдържа 126 графики и 43 таблици, а използваната литература включва 220 заглавия, 17 правни акта и 28 интернет източника.

Интересът на автора към темата е породен от обстоятелството, че въпросът за отношенията между предприемачеството и развитието на регионите не е обстойно проучван и обсъждан в полската литература.

Наред с това, предприемачеството е възприето в полската наука сравнително отскоро, което обуславя все още слабото му въздействие при съществуващата тристепенна система на местна администрация със строго определени задачи в Полша. В този контекст авторът очертава актуалността на темата. Най-общо, тя се свежда до въздействието на „предприемаческите фактори в процеса на регионално развитие, най-важният от които е функционирането на сектора на малки и средни предприятия, които са изключително важни икономически категории от политическа и социална гледна точка“.

Концептуалната рамка на изследването е зададена във въведението, където в логическа последователност са дефинирани предметът, обектът, обхвата (във времеви и пространствен план), целта и задачите. Основната цел на автора е да анализира и оцени предприемаческата роля на малките и средните предприятия в процеса на регионално развитие във всички полски провинции. Предпоставка за това е положителната корелация между промените в броя на предприятията от сектора на МСП и промените в стойността на нивото на регионалното развитие, измерено с показателя брутният вътрешен продукт на глава от населението, изчислен в съответствие с методологията за брутният вътрешен продукт по отношение на отделните провинции.

Конкретизирана е тезата на дисертационното изследване, изведени са ограничителните условия, посочена е използваната методология за изследването и е представено описание на източниците на данни. В хода на изследването тезата на автора е апробирана в полските провинции (NTS-2), като за анализ се използват процесите, протичащи в сектора на малките и средните предприятия, които функционират в полските провинции (NTS-2). Възприетият от автора подход следва да бъде оценен положително, тъй като структурата на дисертационния труд съответства на поставените цел и задачи, като се «търси» тяхното решаване.

2. Анализ и оценка на научните резултати и приноси на кандидата

Теоретичното въведение в емпиричните проблеми, свързани с анализа, оценката и измерването на процесите в развитието на полските провинции е представено в първа глава. Несъмнено, един от най-трудните въпроси на регионалната политика е хармонизирането на темпа и структурата на развитието на отделните региони. Този процес се състои в определянето на най-подходящите насоки за специализация на даден регион, като се отчитат както неговите природни условия, така и наличните финансови средства. Един от важните изводи в тази глава е съществуването на редица детерминанти и бариери пред регионалното развитие. Предприемачеството

е сред изброените фактори за развитие и то се проявява главно във функционирането на сектора на малките и средните предприятия.

Специфика на малките и средните предприятия е анализирана във втора глава. Правилно е открито нарастващото значение на малките и средните предприятия поради факта, че те се възприемат като благоприятни за иновациите и конкурентоспособността. Авторът подчертава, че способността на тези предприятия да се конкурират с големите произтича от механизма за сътрудничество и аутсорсинг, който осигурява на участниците в тези процеси редица предимства. Малките и средните предприятия стимулират както предприемачеството, така и цялостното икономическо и социално развитие. Сред ползите от тях са въздействието им върху създаването на работни места, формирането на предприемачески нагласи, както и принос към БВП.

В трета глава е представена обща характеристика на всичките 16 полски провинции (NTS-2) като се акцентира на търговските предприятия според тяхната цифровата, пространствената и генеричната структура. Счита се, че най-значимата част от изследването се състои в проследяването на влиянието на микро, малки и средни предприятия в регионалното развитие на отделните региони в периода 2005 г. -2012 г. Нивото на регионалното развитие на отделните региони (NTS -2), измерено със стойността на брутния вътрешен продукт на глава от населението, е анализирано в последната четвърта глава на изследването. В резултат на анализа се установява корелационната връзка (съотношение) между нивото на регионалното развитие и стойността на БВП на глава от населението и се доказва корелацията между нарастването на броя на предприятията в сектора на малките и средните предприятия във връзка с растежа на брутния вътрешен продукт на глава от населението (в реален числен размер). Резултатите от изследването дават основание на автора да предложи на Полската агенция за развитие на предприемачеството като централен орган да децентрализира своята дейност чрез изграждането на структура на агенцията във всички полски провинции. Паралелно с това, децентрализацията на управлението на процесите за развитие на предприемачеството налага да се промени подхода на централното правителство към регионалното развитие и предприемачеството, а от тук и промени в законодателството, уреждащо управлението на процесите за развитие на регионалните и местните власти в Полша.

Основният извод, който може да се направи е, че това е задълбочено и сериозно изследване, с което ще се обогати съществуващите теоретични знания и натрупания практически опит за ролята и значението на

предприемачеството за регионалното развитие в Полша. Смятам, че формулираните приноси като цяло отразяват постиженията на изследователския труд. Сред тях следва да се открие обосноващата научно-методологическата същност на въздействието на МСП върху развитието на полските региони. Специално за приносите с практико-приложен характер има основание да се твърди, че могат да бъдат използвани в практиката.

3. Критични бележки и препоръки

Считам за уместно да препоръчам по прецизно формулиране на конкретните изводи и практически препоръки след всяка глава. Някои от тях могат да бъдат преформулирани и компресирани с цел по-синтезирано обобщение, а други преосмислени в контекста на изложението. Така напр, предложените 28 практически препоръки в края на трета глава, имат по-скоро описателен и констативен характер, без практическа насоченост.

4. Оценка на автореферата и публикациите по дисертацията

Авторефератът в обем от 31 страници представя синтезирано съдържанието на дисертационния труд и съдържа всички необходими атрибути. В него адекватно и пълно е отразено съдържанието на изследването и коректно са представени научните резултати.

Списъкът с публикации на автора, свързан с темата на дисертацията включва общо 25 разработки, част от които са авторови, а други са разработени в съавторство. Това показва, че е осигурена необходимата публичност на изследователския процес във връзка с разглежданата проблематика.

Заклучение

На дисертационния труд следва да се гледа като на завършено научно произведение. С него авторът демонстрира способност да решава теоретически и практически сложни и проблемни въпроси. Положителната оценка на разработката на Дариуш Решко позволява да направя извода, че представеният дисертационен труд отговаря на критериите в Закона за развитие на академичния състав и Правилника за неговото приложение. Това ми дава основание да предложа на членовете на Научното жури да присъдят образователна и научна степен „доктор на науките” на Дариуш Решко по научната специалност “Организация и управление извън сферата на материалното производство”.

ноември 2017 г.

София

проф. д-р Поля Кацамунска